

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОЇ ОСВІТИ МЕНЕДЖЕРІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Доц. І. І. Парфьонова, проф. А. В. Кабачна, доц. О. Г. Рогова,
Г. В. Оганезова, О. М. Драганова

Харківська медична академія післядипломної освіти

Обґрунтовано необхідність підготовки сучасних менеджерів з обов'язковим включенням до навчального процесу економіко-правових питань в організації й управлінні охороною здоров'я України на сучасному етапі її розвитку.

Ключові слова: менеджер, економіко-правові питання, управління охороною здоров'я.

ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ ЭКОНОМИКО-ПРАВОВОГО ОБРАЗОВАНИЯ МЕНЕДЖЕРОВ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Доц. И. И. Парфенова, проф. А. В. Кабачная,
доц. Е. Г. Рогова, А. В. Оганезова, Е. Н. Драганова

Обоснована необхідність підготовки сучасних менеджерів з обов'язковим включенням до навчального процесу економіко-правових питань в організації й управлінні охороною здоров'я України на сучасному етапі його розвитку.

Ключевые слова: менеджер, економіко-правові питання, управління охороною здоров'я.

ISSUES OF ECONOMIC AND LEGAL EDUCATION OF HEALTH CARE MANAGERS

I. I. Parfenova, A. V. Kabachna,
O. G. Rogova, G. V. Oganezova, O. M. Draganova

It was justified the necessity to prepare modern managers with the mandatory inclusion in the learning process of economic and legal issues in the organization and management of health care in Ukraine at the present stage of its development.

Key words: manager, economic and legal issues, health care management.

Поступове реформування вітчизняного медико-освітнього простору відбувається у складних умовах змін форм господарювання закладів охорони здоров'я, пошуку додаткових джерел фінансування медичної галузі, обґрунтування найфективніших — як з організаційної, так і з економічної точок зору — моделей управління охороною здоров'я (ОЗ), які формуються відповідно до соціально-економічної політики держави. Можна стверджувати, що саме процеси реформування медичної галузі стали чинниками активізації пошуків нових концептів та методології навчального процесу як на додипломному, так і на післядипломному етапі професійної підготовки медичних працівників, зокрема з питань менеджменту в ОЗ [1, 2, 3].

Зміна парадигми вищої медичної освіти, орієнтація на європейські стандарти підготовки висококваліфікованих медичних кадрів спонукали до змістовного перегляду медичної освіти. І якщо клінічні навички — як найбільш значущі для професійного зростання медичного працівника — зазнали значних змін, зважаючи на бурхливий розвиток медичних знань та технологій, то економіко-правовий блок навчальних дисциплін змінюється не так динамічно, як того потребує практика. Нещодавно ці проблеми вивчали

студенти медичних вищих навчальних закладів у контексті проблематики кафедр судової медицини, соціальної гігієни та організації ОЗ. Наслідки цього тепер загальновідомі: недооцінювання лікарями-практиками економіко-правової проблематики, сприйняття її як другорядної, факультативної; нерозуміння її ролі та місця в практичній діяльності лікаря; зневіра та розчарування щодо охоронних функцій медичного права.

З метою підготовки сучасних менеджерів для закладів вітчизняної системи ОЗ у ХМАПО було створено у 2001 р. факультет менеджменту в ОЗ. За структурно-логічною схемою до програми підготовки менеджерів ОЗ за спеціальністю 7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» (спеціалізація: «Менеджмент організацій і адміністрування в охороні здоров'я») входять чотири цикли навчальних дисциплін.

Перший — гуманітарної підготовки (нормативна частина) — включає вивчення питань щодо інтелектуальної власності, цивільного захисту, психології управління та конфліктології, правознавства, адміністрування, трудового та договір-ного права тощо.

Цикл загально-економічних та професійно-орієнтованих дисциплін формує знання слухачів

у галузі сучасних підходів до організації та фінансування галузі ОЗ. Він передбачає вивчення таких дисциплін, як економічна теорія, економіка і фінанси підприємства, бухгалтерський облік і аудит, основи теорії ймовірності та математичної статистики, маркетинг, логістика. Велику увагу звертають на вивчення навчальної дисципліни «Менеджмент», зокрема «Менеджмент організацій», «Фінансовий менеджмент», «Корпоративне управління», «Управління змінами» тощо.

Після опанування слухачами цих теоретичних знань передбачено вивчення циклу вибіркового дисциплін, де особливу увагу приділено закладам ОЗ як суб'єктам управління: «Державна політика та стратегія в галузі охорони здоров'я», «Введення в менеджмент в охороні здоров'я», «Основи економіки в охороні здоров'я», «Основи медичної статистики», «Управління якістю медичної допомоги», «Громадське та індивідуальне здоров'я», «Контрольно-аналітична діяльність в менеджменті охорони здоров'я» й ін. [4, 5, 6].

У програмі підготовки менеджерів передбачено також цикл дисциплін вільного вибору слухача, який дає змогу реалізувати індивідуальні потреби слухачів із питань методології й організації наукових досліджень, самоменеджменту, маркетингу на ринку медицини і фармацевтики тощо. Тобто структура викладання матеріалу в навчальній програмі підготовки менеджера ОЗ дає змогу слухачам поповнити і систематизувати їх теоретичні знання. Практичними навичками для ефективної роботи

в закладах ОЗ слухачі опановують під час проходження виробничої та переддипломної практики.

Окремо слід зауважити, що в проблематиці програми підготовки менеджерів ОЗ акцент зроблено на правових аспектах медичної діяльності. Обговорюються теоретичні та практичні аспекти формування медичного права України, правові умови надання медичної інформації та медичної допомоги, правовий статус медичного працівника, правовий статус пацієнта, організаційно-правові форми діяльності з надання медичних послуг, управління якістю медичних послуг, правові умови ліцензування, оподаткування, ціноутворення та фармацевтичного забезпечення медичної діяльності, правові аспекти функціонування формулярної системи ЛЗ тощо. Набуття лікарями правової інформації щодо власного правового статусу створить можливість поступово вплинути на підвищення професійної самооцінки та самосвідомості лікаря і, водночас, допоможе відродити його партнерські відносини з пацієнтом на основі вимог чинного законодавства України про ОЗ, підвищить рівень господарської самостійності лікарів-практиків, сприятиме повному усвідомленню ними юридичної відповідальності за власні дії.

ВИСНОВОК

Включення до навчального процесу економіко-правової проблематики дає змогу розширити професійний світогляд медичних працівників у процесі їх підготовки як менеджерів ОЗ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Менеджмент в охороні здоров'я: підручник. — Ч. I / За заг. ред. проф. М. І. Хвисяка та І. І. Парфьонової. — Х.: Оберіг, 2008. — 358 с.
2. Менеджмент в охороні здоров'я: підручник. — Ч. II / За заг. ред. проф. М. І. Хвисяка та І. І. Парфьонової. — Х.: Оберіг, 2008. — 550 с.
3. Методичні рекомендації до виконання дипломних робіт у галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» за спеціальністю 7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» / Уклад.: І. І. Парфьонова, А. В. Кабачна, Г. В. Оганезова та ін. — Х.: ХМАПО, 2012. — 24 с.
4. Методичні рекомендації з виробничої та переддипломної практики зі спеціальності «Менеджмент організацій і адміністрування». Для слухачів факультету «Менеджмент в охороні здоров'я» / Уклад.: І. І. Парфьонова, А. В. Кабачна, Г. В. Оганезова та ін. — Х.: ХМАПО, 2012. — 24 с.
5. Методичні рекомендації щодо виконання та захисту курсової роботи з дисципліни «Менеджмент організацій» галузі знань 7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» / Уклад.: Г. В. Оганезова. — Х.: ХМАПО, 2012. — 28 с.
6. Програма комплексного державного іспиту освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» у галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» за спеціальністю 7.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» / Уклад.: І. І. Парфьонова, Г. В. Оганезова, Л. Ф. Бакуто та ін. — Х.: ХМАПО, 2012. — 124 с.